

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h. ali gl. 6-60
pol leta	6 „ 60 „ 3-30
četrt leta	3 „ 40 „ 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglaš in poslanice se računajo po peti vrstah: tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglašje plačati loco Gorice. Dopisi m. se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici št. 7 Jelleraiz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Interpelacije, vprašanja in predlogi

deželnega poslanca dr. H. Tume.

VIII.

Vprašanje na Nj. Ekscelenco ministra za poljedelstvo.

Visoka vlada je s hvalevrednim zanimanjem jela zadnja leta podpirati različna podjetja, ki imajo namen, pospeševati sadjerejo, trtorejo, mlekarstvo, živinorejo in druge panoge deželne kulture.

Dotične podpore, kolikor so naklonjene potom političnih oblasti I. instance, so tudi vsaj deloma pravično in razumno razdeljene; ne pa take podpore, katere visoka vlada daje potom c. kr. kmetijskega društva v Gorici. To društvo se smatra za zgolj italijansko društvo ter pripisuje članom italijanske narodnosti zaslugo, da se to društvo vzdržuje, da ima ugled in premoženje. Po tem principu pa tudi stavlja predloge na visoko vlado za podpore tako, da pridobi kolikor mogoče podpor za furlansko stran in v drugi vrsti se le za slovenski del dežele. Visoko ministerstvo mora gotovo priznati, da je deliti podpore 1.) po principu večje potrebe, 2.) po principu boljšega uspeha. Kot upravna oblast mora biti ministerstvo za poljedelstvo gotovo poučeno, da obsega ozemlje, na katerem prebiva slovensko prebivalstvo, $\frac{3}{4}$ tal cele provincije, in da se peča to v planinskem delu pretežno ž. živinorejo, po Vipavski dolini, v dolnji Soški dolini, v Brdih in na Krasu pa s sadjerejo in trtorejo; docim se v furlanski nižini prebivalstvo v prvi vrsti peča s poljedelstvom.

Iz statističnih podatkov o stanju živinoreje in vinoreje, katere je izdala statistična državna komisija, pa tudi iz poročila, katero je predložila tukajšnja trgovsko-obrtna zbornica za petletje 1891/1895. trgovinskemu ministerstvu, izhaja, da je glavna ekonomska moč dežele v rokah slovenskih delov dežele, in da isti glede produkcije, posebno vina, sadja in mlekarstva po večkrat nadkriljujejo furlanski del iste. Kot javni upravi ministerstvu za poljedelstvo tudi ne more biti neznano, da je bil slovenski del dežele, odkar obstaja c. kr. kmetijsko društvo, vedno

zanemarjan, in da so se vse podpore prejšnjih let odkazovale le furlanskemu delu dežele ali pa posestnikom v slovenskem delu dežele, ki so bili furlanske narodnosti, in da se je še le zadnja desetletja, odkar se je ustanovila deželna avtonomija, oziralo tudi na potrebe slovenskega prebivalstva, da so vsled tega slovenski deli dežele zanemarjeni v vseh panogah deželne kulture. Poljedelski upravi tudi ne more biti neznano, da vsled tega slovenski del dežele nima nabranega obratnega kapitala, docim furlansko nižino obdelujejo ponajveč veliki posestniki, ki imajo sami dovoljno kapitalno moč.

Vkljub temu pa poljedelska uprava nakazuje podpore, in to velja posebno za podpore živinoreji — tako, da določa skupen znesek za furlansko $\frac{1}{4}$ in za slovenske $\frac{3}{4}$ dežele po enakih deležih. Posebno krivično utegne postajati to nakazovanje podporščin vsled novega zakona za pospeševanje živinoreje od 13. V. 03. št. 24. deželnega zakona.

Raditega si podpisani usojajo staviti vprašanje:

Ali je V. E. voljna odkazovati podpore v prospeh sadjereje, vinoreje in živinoreje po onem razmerju, kakor to odgovarja potrebam dotičnega gospodarskega kraja in intenziteta dotične panoge kmetijstva?

IX.

Vprašanje na Nj. Ekscelenco naučnega ministra.

Podpisani je takoj po vstopu v deželni zbor leta 1896. potom obsirne interpelacije grajal neznosne razmere učiteljskega v Kopru in ponovil isto v seji 17. I. 01. Od naučne oblasti se je v tej zadevi poizvedovalo, in tudi dognala resničnost grajanih nedostatkov, kakor tudi potreba, da se učiteljske premesti iz Kopra na drug primernejši kraj. Vkljub temu, da vsi grajani nedostatkovi se danes obstajajo, in da z učiteljskim v Kopru mora biti nezadovoljna naučna uprava sama, da se pritožujejo učno osebje, učeča mladina in starši, vkljub temu, da morajo rezultati tega učiteljskega biti skrajno nepovoljni, ne glede na važnost dobrega izobraženega učiteljskega naraščanja, visoka vlada pušča

učiteljske na mestu, kakor je, ne da bi imela za to le en opravičljiv razlog. Kakor že v interpelaciji l. 1896. povdarjano, ni ga bolj pripravnega kraja za napravo učiteljske, nego je to mesto Gorica, ki ima vse predpogoje glede na zdravost mesta in kot središče provincije, ki je vedno dajala učiteljsku največ naraščanja. Vkljub temu se visoka vlada pomišlja, storiti neobodno potrebni korak, da se slovensko možko učiteljske premesti iz Kopra v Gorico. Podpisnemu se je od merodajne strani že ustno zagotavljalo, da se spravi to vprašanje v najbližjem času v tek. Ker pa se zdi, da je naučna uprava zopet pozabila na južno našo provincijo in to važno, za učiteljske razmere vitalno vprašanje, dovoljujem si vprašati:

1.) Kaj je naučna uprava od zadnjega odgovora vladnega komisarja v seji 2. VII. 01. v tej zadevi ukrenila?

2.) Ali je Vasa Eksc. voljna, nemudoma ukreniti, da se slovensko učiteljske premesti iz Kopra v Gorico?

X.

Vprašanje na preblagorodnega deželnega glavarja Alojzija dr. viteza Pajerja pl. Monriva.

Imenovanje ravnatelja in uradnikov za deželni hipotečni zavod je bilo predmet razpravljanja mestni govorniki in tukaj izhajajočim laškim in slovenskim listom, ter se je pri tem 1.) očitel deželnemu odboru favoritizem, 2.) pa se je zatrjevalo, da dotični sklep za imenovanje ravnatelja deželnega hipotekarnega zavoda ni bil storjen pravoveljavno, ker Aso bili pri sklepanju navzoči vsi deželni odborniki.

Vsled tega si dovoljujem vprašanje:

1.) Ali je sedaj službojuči ravnatelj deželne hipotečne banke res v kakem sorodstvu ali sokrvstvu s kakim deželnim odbornikom ali deželnim glavarjem, in v katerem kolenu in rodu?

2.) Ali je res, da pri imenovanju istega niso bili navzoči vsi deželni odborniki, oziroma da so se odstranili pred pravičnim sklepom, oz. da se o imenovanju ni napravil pravičen sklep?

XI.

Vprašanje na preblagorodnega deželnega glavarja Alojzija dr. viteza Pajerja pl. Monriva.

Pri napravi deželnega hipotečnega zavoda se je izkazalo na upravnih troških preko 16.000 K. Iz dotičnega poročila deželnega odbora sledi, da so se vsa dela oddajala italijanskim tvežkam. Če bi se tudi utegnili trditi, da se je izdal natečaj, isti gotovo ni bil objavljen tako, da je prišel na vednost tudi obrtnikom slovenske narodnosti, da bi isti utegnili staviti ugodne ponudbe. Pri deželnih zavodih prihaja vsekakor v poštev tudi ozir na obrtne moči obeh narodnostij tembolj, ker je to vprašanje vitalnega pomena za slovenski živelj v deželi, in ker pri tem ni gledati zgolj na kak vinar pri ceni, marveč tudi na podporo obrtnega podjetja, ki je izkazalo vitalnost in potrebnost. Ker se v kratkem ustanovi deželna norišnica in se utegne ponoviti to, kar se navadno dogaja v deželnem odboru, da se vsa dela oddajo laškim ali tujim tvežkam preko domačih obrtnih podjetij, dovoljuje si podpisani staviti vprašanje:

1.) Ali se je natečaj za oddajo del pri hipotečni banki objavil slovenskim obrtnikom dostopnim potom in posebej potom krajevnih listov?

2.) Ali se misli deželni odbor ozirati pri oddaji del, ki se imajo izvršiti pri deželni umobolnici, na gori navedene razloge ter vabiti obrtna podjetja v deželi primernim potom in posebej potom krajevnih listov obeh narodnostnih strank?

XII.

Predlog.

Z ozirom na odgovor visokorodnega g. deželnega glavarja v seji 21. sept. na mojo interpelacijo glede prepozno predloženega poročila deželnega odbora, usojam si staviti sledeči predlog:

Visoki zbor skleni: „Nalaga se deželnemu odboru, da predloži vsakoletno poročilo o svojem delovanju najdalje do konca maja vsakega leta; tiskane razpravne zapisnike pa najdalje do meseca po sklepu dotičnega zasedanja.“

Brez dogme.

Roman.

Spisal H. Sienkiewicz. Iz poljščine poslovenil Podravski.

(Dalje.)

Kako močno je že razvita v meni živčna bolezen! Najpoprej me je pretreslo sočutje do Angelice. Vse to, kar sem čutil še pred nedavnim do nje, kar je bilo nekako zakrito v tajnosti moje duše, je dospelo nakrat, nalik sopari, na površje. Odpotovati, pomiriti jo, pritisniti jo na prsi in jo osrečiti, to je bil prvi nagon srca, še sicer oddaljen od točno upodobljene volje, toda nenavadno močan. Ali ko sem si predstavil njene solzne oči, njene roke v mojih rokah, je vstal ta nagon občutkov, ki sem jih začutil do nje, z vso močjo od mrtvih. Na to mi je prišlo na misel, primerjati Angelico z Lavro, katera primera pa je morala skončati neugodno za Lavro. Ob enem mi je tudi tako življenje, kakoršno sem živel tukaj, postalo prava kost v grlu. Začutil sem potrebo čistjšega zraka, nego je bil ta, ki sem ga „u dihal, ter tišine in miline in zlasti: pristnosti občutkov. Ob enem me je prevzemalo veselje, da tu še ni nič izgubljeno, da se še vse da popraviti in da je to odvisno le od moje volje. Nakrat mi je prišel v glavo Kromicki in Angeličina mati, katera mi ni zaupala ter je očividno stala na njegovi strani. Pri spominu na nju se me je polastila jeza, ki je čimdalje bolj naraščala ter potlačila vse druge občutke. Čim bolj je moj razum priznaval, da ima gospa

Celina prav, ker ne računa na me, tembolj sem se čutil razžaljenega radi tega, da si je dovolila verjeti kaj takega. Končno se me je polastila nekaka obupna jeza na samega sebe in na druge. Vse, kar sem mislil in čutil, se je dalo zagrniti s temi kratkimi besedami:

„Prav, naj pa bo tako!“

Pismo je dospelo včeraj: danes sem mirno analiziral svoje duševno stanje, zato pa trdim naravnost z začudenjem, da se mi je to razžaljenje tako globoko ugreznilo v dušo, da je v tem hipu rajše večje nego manjše.

Ima me v popolni oblasti. Pripovedujem si vse, kar si more trezno misleč človek povedati, ali vendar tega Kromickega ne morem odpustiti ne materi, ne Angelici. Saj Angelica bi mu mogla z eno samo besedo zapreti pot v Plošev; ako pa tega ne stori, je to od njene strani ustrežljivost do matere; ona žrtvuje mene njeni migreni. V ostalem, ta Kromicki ponižuje v mojih očeh Angelico; on jo pači ter jo vede do plitkega tipa gospodične, pripravne za možitev. Ne morem o tem govoriti mirno.

Mogoče, da modrujem in čutim kakor preveč razdražen človek; mogoče, da je moje samoljubje že zraslo čez mero; priznavam, vidim, znam zreti na se kakor tuj človek, toda kaj mi to pomaga? Razgrevam se in jezim čimdalje huje. Že samo pisanje tega muči moje živce — zato prekinem pisanje.

Dne 1. majnika.

Ponoči sem si mislil: „Morda bom jutri mirnejši!“ Kaj še! V meni se poraja naravnost jeza na Angeličino mater, na Angelico, na teto in samega sebe.

Treba je znati prilagoditi veter jagnjetovi volni, tu pa so se všteli v tem, da so pozabili, da je moja volna nenavadno fina. Ali se mi morda ne godi dobro tu v Peli? Lavra je kakor gruča marmorja. Pri njej se vsaj ne mučim, kajti razum lepote nima ničesar v sebi. Toda dovolj že imam teh prerafiniranih, ganljivih duš. Naj jih tolaži Kromicki.

Dne 2. majnika.

Sam sem odnesel danes pismo na pošto. Vsebinsa pisma je bila taka-le: želim gospodu Kromickemu sreče z gospodično Angelico in gospodični Angelici z gospodom Kromickim. Teta je hotela imeti odločen odgovor, zato ga ima.

Dne 3. majnika.

Prišlo mi je v misel, če morda pripomnja o Kromickem v tetinem pismu ni bila le ženska diplomacija, ter bi imela biti za me le ostroga? Ako je tako, pa čestitam teti na njeni spretnosti v poznavanju ljudi.

Dne 10. majnika.

Teden je pretekel. Nisem pisal, ker sem hodil kakor zabljeni naokrog. Čimdalje bolj se me polasča tuga in žalost. Prihajajo mi na misel besede Hamleta: „Ljubil sem Ofelijo, kakor bi je ne ljubilo štiri-deset tisoč bratov!“ Samo da bi spremenil ta klic tako-le: Ljubil sem Angelico bolj nego štirideset tisoč Laver! Ali je res treba, da naj iz mojih rok pade zlo na njo! Časih se tolažim s tem, da njeno združenje s takim človekom, kakor sem jaz, bi bilo še večje zlo — kar pa ni res. Ko bi jo enkrat imel, bi bil tudi dober ž njo. Zastruplja me samo sum, da ji bo morda zadoščeval tudi Kromicki.

V svrhu prelaganja spisov iz lastine v slovenščino in obratno naj se najme stalnega sposobnega prelagatelja.*

XIII.

Predlog.

Predlagaje v prilogi resolucijo starešin-
stev občin Bovec, Kobarid, Tolmin, Sv. Lu-
cija, Livek, Kred, Breginj, Log in Črez-Soča,
glasečo se:

„Starešinstvo občine povdarja nujno
potrebo zgradbe lokalne železnice od mesta
Idrije na Kranjskem do Sv. Lucije, in odtod
preko Kobarida do italijanske meje in do
Bovca, oziroma Loga, ter pooblašča župana,
da to resolucijo sporoči deželniemu poslancu
dr. Henrikumu Tumi kot zastopniku slovenskih
trgov“

predlagam:

Visoki zbor skleni:

Nalaga se deželnemu odboru, da si iz-
posluje pri visoki vladi koncesijo za pred-
hodno proučevanje za zgradbo krajevne že-
leznice z normalnim tirom od postaje bo-
hinjske železnice Sv. Lucija do mesta Idrije
na Kranjskem in od iste postaje mimo Tol-
mina in Kobarida do italijanske meje in od
Kobarida do Loga pod Predelom, da napravi
glavni načrt in proračun z vso potrebno nu-
jnostjo.

2) Odkazuje se deželnemu odboru v
pokritje stroškov najvišji znesek 20.000 K
ter pooblašča deželni odbor, da potrebne
zneske zalaga iz blagajničnih preostankov
deželnega zaloga oz. da dotično svoto zajme
pod najugodnejšimi pogoji pri kakem kredit-
nem zavodu.

Deželni zbor.

IV. seja dne 6. oktobra t. l.

Seja prične ob 5 $\frac{1}{4}$ pop. Deželni glavar
naznani dopis ministerstva, s katerim se do-
voljuje porabiti ostanke nekđ. šol. zaloga v
penzijski fond učiteljski, ako se napravi v to
svrhu poseben deželni zakon.

Čitanje zapisnika zadnje seje se zopet
opusti. Deželni tajnik prečita dosle peticije.
Na to se naznanijo predlogi in interpelacije.

Deželni glavar povzame na to besedo,
čita § 35. deželne ustave ter hoče glede
predlogov tako postopanje, da se jih pred-
loži deželnemu glavarju, kateri jih izroči de-
želnemu odboru, in ta naj bi se le odločil,
kaj da pride v deželni zbor na dnevni red in
kaj ne. To je bilo vendar odveč, to je ka-
zalo na tako samolastno tolmačenje para-
grafov, da se je postavil proti temu tudi dr.
Gregorčič, rekoč, da hoče uvesti deželni
glavar nekaj novega. Prejšnji glavarji so vse
drugače postopali. § 35. nima listnega pomena,
kateri mu hoče dati deželni glavar, za to
tudi ni opravičen, izročati predloge se le dež.
odboru. Deželni glavar nima pravice spre-
minjati. Držati se moramo ustave, ustava
nam je dana, zato pa se moramo protiviti z
vsemi sredstvi proti takim nakešam. Dr.

Tuma zakliče: Bravo, Gregorčič! Pajer ne-
kam jezno odgovarja ter tolmači, da se ra-
zume pod besedo giunta le giunta provinciale,
to je deželni odbor. Dr. Tuma razjasni, da
je za državne zakone merodajen nemški
tekst. V nemščini je govora o „einem
Ausschuss“ ne pa o „Landesausschuss“. De-
želni glavar končno, ugnan, reče da nima
nič proti temu, če ostane pri dosedanji
praksi. Umakne svoje napačno tolmačenje.
Na to se oglasi dr. Marani, ki reče, da naj
pridejo na dnevni red najprvo one točke, ki
so ostale z zadnjega dnevnega reda, in med
njimi so nujne reči. Dr. Tuma pravi, da so
res razne reči dež. odbora važnejši nego
event. utemeljevanja predlogov. Sklicuje se
pa pri tem prav na to, da če sprejmejo
njegov že znani predlog, ki je četrti na dnev-
nem redu, bodo vsilili nalogo hitro, ker prav
meri na okrajšanje razpravljanja. Vsak pred-
log pride le enkrat v sejo, pri interpelacijah
se resignira na čitanje, naznani se le naslov
in vprašanje. Ali treba se je držati konstitu-
cije sine ira et studio. Pojasni tudi lasko.

Tako pride sedma točka kot prva v
obravnavo, in sicer predlog za pod-
poro iz deželnega zaloga akcij
proti malariji, započeti od vlade
v Furlaniji. Poročevalec dr. Venuti pred-
laga svoto 5800 K v imenu dež. odbora.
Dr. Tuma pravi, da bi se ne protivil, ali ni
nikakega pregleda finančnega položaja, in ne
ve se, koliko se ima še dati letos. Kakor
zadnjič, hoče tudi sedaj, naj se nakaže pod-
pora iz tekočih stroškov. Vsa akcija je le po-
skus, privatne osebe se pečajo s tem vpra-
šanjem, četudi pod varstvom politične ob-
lasti. Boj proti take vrste bolezni spada v
delokrog vlade, ona mora delati proti njej.
To tudi priznava, ker je nastavila svojega
zdravnika. Te bolezni ni le v Furlaniji, mar-
več obsega celo avstrijsko obrežje. Vsa ak-
cija mora biti enotna. 5.800 K je za nas
veliko. Zablatene lagune povzročajo mala-
rijo. Vlada mora lagune očistiti, drugače ne
bo nič. Jako problematično sredstvo so mreže,
s katerimi se hoče živalce, ki povzročajo
bolezni, loviti. Očistiti treba lagune, drugače
ne bo nič, pa če še toliko kinina povzijejo v
Furlaniji. Lagune se tudi pogojzdujejo, ali
dočim se po eni strani to dela, se po drugi
trdi, da prav to vzreja nevarno golazen. Naj-
boljše sredstvo so morski vetrovi, ali te se
hoče izključiti s pogozdovanjem. Vlada naj
skonča poprej svoje poskuse, potem se ne
bo protivil nikdo podpori. Dr. Verzeznassi
nekaj ugovarja, se sklicuje na zdravnike itd.,
ali dr. Tuma mu pove po laško, da ima več
zaupanja v navadnega Furlana, kakor v
marsikoga drugega. Ko je prepotoval Furla-
nijo, je govoril s prostimi ljudmi, ki so kazali
prav na te nedostatke, katere je on navedel.
Faidutti je hvaležen dr. Tumi za dobro voljo
in nasvete, ali se pridružuje predlogu, da se
da takoj predlagama svota. Povdarja tudi po-
trebo regulacij hudournikov. Dr. Treo
konstatuje, da je imel ubožni zaklad denar,

ki je preostal iz obrestij. Načeloma nima nič
proti tej podpori, ali kadar pride slovenska
stran s takimi predlogi, da se ne poreče, da
ni denarja. Sprejme se predlog 5.800 K.

Gledé poviska prispevka iz de-
želnega zaloga k stroškom za po-
gozdovanje Krasa se oddali predlog
kmetijskemu odseku. Dr. Tuma je pri tem
pozivljaj vladu, naj stori svojo dolžnost. Ve-
liki deli pogozdovanja so uničeni, večinoma
jih uničujejo požari, krivca pa se nikdar ne
dobi.

Preko predloga z veze bolni-
skih blagajn v Trstu gledé na ob-
vezno zavarovanje za slučaj bo-
lezni kmetijskih in gozdnih de-
lavcev se je prešlo na dnevni red.

Zakonski načrt gledé pobira-
nja deželne davščine na povzitek
piva je bil sprejet en bloc brez debate.

Zakonski načrt gledé zatira-
nja poljskih mišij je šel v kmetijski
odsek. Grča je omenjal, da predloženi zakon
nalaga občinam troške, naj se torej postava
prej dobro pretrese, naj gre v odsek. Pri-
druzi se tudi Jakončič.

Predlog za resolucijo gledé
zemljiško-knjižnega vpisa last-
ninske pravice do javne imovine
in stvarnih pravic tretjih oseb
do istih se sprejme ter pozove vladu, da
to ukrene.

Sprejme se tudi prememba § 10.
statuta za deželni hipotečni za-
vod gledé zastavnih pisem.

Občinarjem v Ložah se do-
voli za gradnjo vodnjaka iz de-
želnega zaloga podpora v znesku
400 K.

D. Tuma je rekel, naj gre ta zadeva
prej v kak odsek, kakor stvar gledé vodo-
voda v Ajdovščini. Marani pove hitro, da
gre tu že za dognano stvar, na kar se svota
seveda dovoli.

Na to prično utemeljevanja zadnjič
stavljenih predlogov. Holzer utemeljuje ob-
širno svoj predlog gledé varstva
domaćih pridelkov pri sklepa-
nju novih trgovinskih pogajanj,
oziraje se podrobno na naše domače pri-
delke, zlasti še na posebne, katere imamo v
deželi, in kako treba varovati naše pridelke
nasproti novim trgovinskim pogodbam.

Dr. Treo je utemeljeval svoj pred-
log gledé ustanovitve meliora-
cijskega zaloga za izpremembo
pašnikov na krasovitih tleh v paš-
nike. Namen mu je izzvati akcijo, in
sicer skupno akcijo v to svrhu od strani
vlade in dež. zbora potom nagrad in brez-
obrestnih posojil. Za vzgled je navedel trža-
ški dež. zbor, ki je z dobrim pogozdovanjem
dosegel res že lepe vspehe. Predlog naj gre
v kmetijski odsek, ki pa naj poroča o tem
še v tekočem zasedanju. Se odda kmetijskemu
in finančnemu odseku.

Strekelj je utemeljeval svoj pred-
log, ki meri na to, da začne vlada
racionalno izvrševati zakon
proti ponarejanju vina. Pravi, da
imamo dober zakon, ali ta se ne izvršuje.
Vlada doslej še ni poskrbela, da bi se izvr-
ševal. V zakonu je jasno povedano, da se
ne sme točiti pod imenom vino tako „vino“,
ki ni iz čiste trte. Nadzorstva ni, zato pa se
točijo ponarejena vina, ki povzročajo razne
bolezni. Umetno vino je huda konkurenca in
škodljivejša od trtne uši, nevarnejše od
vinske klavzule. Umetno vino je strup, ki
zastruplja zlasti nižje sloje. Vinogradarji,
zlasti južnih dežel, kličejo vladu na pomoč.
Z velikim trudom dela vinogradnik, ali
umetno vino mu dela tako konkurenco,
da včasih v istini pri polnih sodih
gladuje. Ni treba nobene nove postave, vsi
naj so dosedanja. Vlada ima potovalne učitelje
kmetijstva, okr. zdravnike, kemična po-
skusevališča, ti bi morali nadzirati. Iz izku-
stva ve, kako je nehalo z razpečevanjem
umetnega vina, ko se je le omenilo, da pride
do nadzorstva. Vlada naj torej stori svojo
dolžnost ter izvršuje zakon. Predlog naj se
odkaze kmetijskemu odseku, ki pa naj poroča
še v tekočem zasedanju. Sprejeto.

Dr. Tuma je utemeljeval na to svoj
že zadnjič priobčeni predlog gledé na
formalno obravnavanje predlo-
ženih predlogov in prečitanje in-
terpelacij, stavljenih poposamez-
nih poslancih, v smilu §§ 10., 18.,
21., in 22. deželnozborskega opra-
vinika. Pojasnjeval je to reč tudi v laskem
jeziku. Predlog se je izročil pravnemu od-
seku soglasno. S tem predlogom se olaj-
šuje delovanje dež. zbora, ker ne bo treba,
stavljati predloge na dnevni red druge seje
ter jih tam na široko utemeljevati, marveč
se predlogi stavijo takoj na dnevni red ter
le kratko utemeljijo, prav kakor zahtevajo
določbe poslovnika za dež. zbor.

Predlog dr. Tume gledé zgrad-
be krajevnih železnic Sv. Lucija-
Idrija, Sv. Lucija-Kobarid do la-
ške meje in Kobarid-Log se odda
železniskemu odseku. Berbuč predlaga
namreč železniški odsek, ker je več rečij, ki
tičejo v tak odsek. Dr. Tuma se temu
pridruži, ker so se druge reči, o katerih bode
treba razpravljati, tako n. pr. gledé dovoznih
cest; še vedno je odprto vprašanje, ali se
sme siliti občine, da bi morale delati drage
dovozne ceste gledé nove železniške zveze.
Odsek se na predlog Berbuča izvoli tako-le:
Tuma, Berbuč, Marani, Venuti, Holzer. Torej
trije Lahi, dva Slovenca.

Poslancu Naglosu se je videlo že
nekaj časa, da sedi nestrpno na svoji stolici
in ker je vstajal in hodil ven, se ni bilo
čuditi, da je zopet vstal ter predlagal konec
seje. Sprejeto.

Peta seja bo danes pop. ob 5. uri.

(Dalje v prilogi.)

Kadar mislim na to, se začneja znovič vse v
meni vpirati, in skoro bi bil pripravljen odposlati
drugo tako pismo.

Zgodilo se je! — to je edina tolažba za take
ljudi, kakor sem jaz, kajti jaz morem prekrizati roke
in lenariti kakor nekđaj. Morda je to dokaz izjemne
slabosti, toda jaz čutim nekako olajšavo v teh besedah.

Misliti morem že mirnejše.

Trkam se po glavi in se vprašujem, na kak na-
čin je prišlo do tega, da človek, ki se ne le ponaša z
navadno razvito samozavestjo, marveč jo zares ima
— je nekoliko dni deloval le s pomočjo kembelja.
Čemu torej služi človeku samozavest, ako se pri prvem
večjem uporu živcev zateče v nekega možganske za-
gebe ter ostane pasivna priča kembeljskih činov?
Radi raziskovanja samega sebe post festum? Ne vem,
kaj dobrega mi pride iz tega, ker pa mi ne preostaja
nikakega drugega dela, naj imam vsaj ta užitek. Torej
čemu sem postopal tako, kakor sem postopal? K več-
jemu radi tega, ker sem človek res razumen, morda
celo zelo inteligenten (naj me strela udari, ako imam
namen poveljevat se ali se hvaliti!) — toda jaz ni-
sem razumen človek. Nimam zlasti mirnega možkega
razuma. Svojih živcev ne držim na uzdi, sem preob-
čuten; ranil bi me — po besedah pesnika — celo listek
rože, preganen na dvoje. V moji inteligenciji se na-
haja nekaj ženskega. Mogoče, da ne delam v tem ob-
ziru izjem, in da dokaj ljudij, ki nosijo hlače, zlasti
pri nas, pripada prav istemu tipu.

Toda v tem nahajam le slabo tolažbo. Razum te
vrste more razumeti moje reči, toda težavno se je z
njim ravnati v življenju; zaganja se semtertje, oma-
huje, preveč precenjuje vsak namen, končno pa se
izgubi na križpotja. Radi tega pa tudi pomanjša spo-
sobnost do dejanja ter dovoljuje razvijati se slabostim

značaja, katera napaka je pri nas prirojena in splošna.
Evo, vprašam se na primer zopet: ko bi v tetinem
pismu ne bil omenjen Kromicki, ali bi se bila v tem
slučaju ta stvar drugače razvzvala? Res, ne smem
odgovoriti: da! Rešitev bi ne bila tako nagla — to je
gotovo — toda kdo vé, če bi bila ugodnejša? Slabi
značaji potrebujejo brezkončnih olajšav; le krepke
duše dobé vspodbujanje v oviri. Lavra je bržkone
razumela to, in morda radi tega bila tako —
ljubezniva.

Končno, kaj sledi iz tega? Ali sem gostobesed-
než? Nikakor! Človek, ki sam sebi ne privošči res-
nice, ne privoščil bi si tudi tega priznanja — toda
nikakor!... Čutim, da bi mogel odriniti brez vsakršnih
pomislekov k severnemu tečaju, ali postati misijonar
ter odriniti v globeli Afrike; čutim neko vročino, neki
prirojen pogum, in bil bi sposoben za vsakovrstne
drzne nakane in nevarna podjetja. Narav imam živo,
moja gibčnost ni tako velika, kakor na primer Snia-
tinskega, vendar pa je neizmerna.

Samo kadar gre za rešitev kake naloge življenja,
me dela moj skepticizem onemoglega, moj čut se iz-
gubi in opazovanjih, izvajanjih, volja se nima na kaj
opreti — in moja dela so odvisna večinoma od vnanjih
slučajev.

Dne 12. majnika.

Lavre nisem ljubil nikdar, dasi sem se nahajal
in se nahajam še sedaj pod vplivom njene mičnosti.
Morda se zdi to komu čudno na prvi pogled, v istini
pa je vendar to dovolj vsakdanja prikazen. Mogoče
je celo ljubiti in ne imeti rad. Kolikokrat se mi je že
pripetilo videti ljubezen grenko, bridko, polno razža-
litev, prav radi tega, ker nima za podlago ljubljenja.
Zdi se mi, da sem že omenil, da se Sniatinska ne
ljubita samo, marveč da se imata zelo rada, radi tega

se tudi počutita dobro. Bolje je ne govoriti o tem!...
Kar se Lavre tiče, je mogla videti mnogo ljudij, ki so
se zaljubili na smrt v njene črne lase, v njeno mično
postavo, v njene obrvi, v njen glas, poglede, kretanje
itd., vsekakor pa sem gotov, da je nihče nikdar ni
imel rad. Ta posebna ženska te na vso moč miče ter
oddaljuje ob enem od sebe. Rekel sem že, da razun
njene lepote ni v njej nič drugega, kajti tudi njen ne-
navadni razum je le suženj, klečeč pri njenih nogah,
ki veže njene obrise. Pred tednom dnij sem videl
Lavro, ko je dajala miloščino otroku onega ribiča, ki
je pred kratkim utonil, in mislil sem si: ako bi vedela,
da bi bilo lepše, ko bi iztaknila oči temu otroku, pa
bi mu jih iztaknila z mirno vestjo in milino. Tako
reči se čujejo o njej — in evo, radi česa je mogoče
vsled te ženske priti ob pamet, toda ni mogoče imeti
jo rad. Ona pa tudi razume vse, razun tega.

Toda kako lepa je! Ko je pred nekoliko dnevi
korakala po stopnicah iz vile na vrt, ter se zibala na
svojih bujnih bedrih — sem si mislil, da padem, ka-
kor je dejal Slovacki.

Nahajam se pod vplivom dveh močij, od katerih
me ena vleče k sebi, druga pa peha od sebe. Hočem
potovati v Švico, obenem pa se hočem vrniti v Rim.
Kako to skonča, še ne vem. Ribot prav pravi, da ho-
čem, to je samo stanje zavesti, ne pa še dejanje volje,
tem manj pa je dejanje volje dvojnoteri: hočem.
Prejel sem pismo od svojega beleznika, ki me vabi v
zadevi moje dedščine v Rim; treba je namreč izvršiti
nekatero formalnosti, ker se bo končno dalo opraviti
tudi brez mene, ako le nočem iti tjakaj... Toda vedno
ta pretveza... Že nekaj časa ne ljubim več Lavre. Ona
sama tega ni prav nič zakrivila, kajti ona je vedno
jednaka; zgodilo se je samo to, da sem svojo neza-
dovoljnost prenesel od sebe na njo. Ob času mojih

D o p i s l i.

Is Dornberga. — „Gorica“ in „Primorski list“ imata po vrsti več dopisov iz Dornberga. Po slogu in vsebini bi sodili, da ves ta smrdljivi strup spušča iz sebe naša črna glista, in da ne bi to domisljavo mislilo, da smo pred njegovo grozno učenostjo zlezli pod klop, oglasimo se, da nekoliko pojasnimo nekaj stvari, o katerih skriplje ta črna šurek.

Tik pred volitvami se je glista zadrila v našega župana g. Brceta, očitač mu, da je zapustil klerikalno stranko ter prestopil v napredni tabor. Zakaj to? Odgovor je lahek. Samo za to in edino zato, ker je g. župan spoznal hinavstvo, hudobije in podlosti svete klerikalne bande, spoznal je pobeljene grobove, spoznal derote volkove v ovčji obleki, vse to se mu je pristudilo, in obrnil je hrbet!

Na vprašanje: „Ali ste sedaj zadovoljni?“ lahko odgovorimo z „da“ in to po vsej pravici, saj smo z razmerno malim trudom vspeli in slabega nismo nič storili. Ti pa, vrtava glista, blede od same nekrščanske zavisti in vražje hudobije, bi tako ne mogla odgovoriti, ker si zdaj propala in ker uganjaš reči, ki ti nikakor ne pristojajo!

Radi „sleparij“ pri volitvah čakamo resitve rekurza prav hladnokrvno, ker res ne vemo, da bi se bilo kaj tako groznega pripetilo, vsaj od naše strani ne!

Dopisnik ima na žolcu tudi g. Križmana. To pa ni čuda! Saj prav g. Križman je bil oni težki kamen, ki se je že večkrat zavalil na to ubogo glisto, in tega glista ne more preboleti, zato le vrta in vrta, a le naj vrta, dokler se kaj drugega ne zvrta! Naj le ve to predzno, nehvaležno človeče, da vemo tudi marsikaj zanimivega iz njegovega privatnega življenja, in če ne bo miru, dobi kako sliko „Izza prošlih dni...“. Ej, žalostni junak, dobili smo dober kosček sveče, da ti lahko posvetimo tje nazaj do tvojih dijaških let!

Glista se je zavrtala tudi v gospoda Budina, ali kratkovidna glista ni videla, da se je g. Budin z njo le neusmiljeno šalil, ko mu je pravil, da se bori za krivico itd. Gosp. Budin je smatral glisto za nezrelega, nekompetentnega človečeta, s katerim ni resno govoriti.

Zagrizla se je glista tudi v gosp. Orla, imenujoč ga mladeniča in učiteljčka. O ti sveta katoliška ponižnost, kaj si pa vendar ti! Ali nisi ti mladice, in vrhu tega do skrajnosti obsovaženo bitje posiljene karijere, kar pa slednje g. Orel vendar le ni, pač pa je dobra in poštena duša, ki nikomur nič zalega ne stori.

Napredno stranko zbada glista z lazi-liberalno, poje jeremijade o naših lažeh, obrekovanju, cvadustvu, zganju, žrtju, pitju, o sovraštvu. O ti, grda, nizka glista! Zasukaj stvar ter zapiši „laži-katoliški“ in vse drugo obrni na se in na svojo stranko, da

dobiš potem resnično podobo svojo in svoje stranke, izrodka tvojega pagankega dela! Kakoršen si sam, tako misliš o drugih. Fej, grda zavitarja! In to naj bodo potem naši božji namestniki, Kristusovi nasledniki, in ko nečno hočejo biti še naši voditelji in poglavarji v naših rečeh! Grozno! Ti kričači rigajo potem, da je vera v nevarnosti. Seveda je, pa ne zaradi nas, marveč zaradi vas, nepokličanih svetnikov, ki ne držite vasa za vero, ampak jo imate le za prosto barantijo, ob kateri tako lepo živite! Vam ni za božje kraljestvo, vam je le za posvelno mogočnost in oblast. Kristus je rekel: „Kraljestvo moje ni kraljestvo tega sveta, ampak moje kraljestvo je v nebesih“. Vi pa, njegovi nezvesti namestniki, delate prav narobe! Vi hočete že na tem svetu ukazovati in vladati, vi ste si v stvarili novo vero, ki odpada od zlatih Kristusovih nauk, in zato mi, stari kristijani prave stare svoje vere, smo in bomo proti novi klerikalni veri in njej pripadajočim krivovercem! Dol z novimi krivoverci! Naprednjaki v defenzivi.

Domače in razne novice.

„Kazipot“ dobé brezplačno tudi vsi občinski uradi, ki nam oskrbé popravke na doposlanih odtiskih. To delo vzroča županu ali tajniku le majhno delo, ker spremembe od leta do leta so navadno prav neznatne. — Enako dobe to koristno knjigo brezplačno tudi uradi, ki nam oskrbujejo popravke.

Ker dobivajo „Kazipot“ tudi vsi naročniki „Soče“ za novoletno darilo, je razvidno iz tega, da je knjiga takoj ob izidu že jako razširjena. In ker je ta „Kazipot“ postal v deželi živa potreba, ga ljudje tudi veliko rabijo skozi celo leto, zato je pač naravno, da imajo oglas v našem „Kazipotu“ resnično vrednost za inserente. — Čas za oglase je sicer še do srede novembra, toda najbolje je, ako se vsakdo požuri, kdor želi oglas v „Kazipotu“.

Pevsko in glasbeno društvo opozarja na občni zbor, kateri bode jutri ob 1½ pop. v društvenih prostorih v Marzinijevi hiši I. nadstropje.

Cesarjeva zahvala. — Ko je zborovalo deželno učiteljsko društvo 21. pr. m. v Gorici, je poslalo Njeg. Veličanstvu brzojavno udanostno izjavo. Na to je sledila z Dunaja Najvišja zahvala na omenjeno dež. učit. društvo.

Deželni zbor. — Na dnevnem redu današnje seje je 28 točk, med temi 8 utemeljevanj predlogov, in sicer dr. Tume gledé ustanovitve pravnih poizvedovalnih uradov za male obrtnike, gledé sistemiziranja mesta dež. zemljemerca, gledé postopanja s peticijami po dež. odboru, gledé posebnega poročila o akciji obnove filoks. vinogradov, gledé ustanovitve dež. melioracijskega zalog, gledé sestave novega cestnega zakona, predlog dr. Gregorčiča gledé postopanja v obč. in cerkv. rač. zadevah. Med drugim je na dnevnem redu zakonski načrt gledé občin-

skih naklad in davščin ter dovolitev brezobrestnih posojil za obnove vinogradov, poškodovanih po trtni usi.

Dobrodelnost v Gorici. — V našem mestu stori odbor gospa v zimskem času mnogo dobrega revežem, ker jim daje les za kurjavo, moko in druge reči. V tako svrhu se osnuje tudi letos odbor, ki priredi najprvo v korist revežem v tukajšnjem gledališču veselico z raznovrstnim vspešdom.

Koncert Jaroslava Kociana se bo vrši v ponedeljek zvečer ob 8. uri v gledališki dvorani. Sodelovala bo g.žna Margareta Volavy. Vspored: 1. Ernst „fis mol“ koncert, Jar. Kocijan; 2. a. Schumann arabeska, b. Chopin Valse „a-dur“ — Volavy; 3. a. Dientzel — „pesem pri preji“, b. Wagner „list iz albuma“, c. Wieniawsky, „scherzo-tarantella“, J. Kocijan; 4. Schütt „carneval mignon“, Volavy; 5. Paganini — „I Palpiti“, J. Kocijan. Sedeže in vstupnice prodaja knjigar Wokulac v Raštelu.

Kako lepo nabirajo! — Za pelagro 4000 K, za malarijo 5800 K, za kal v Vilesu 500 K, za vodnjak v Ložah 400 K. To je še le pričetek! Potasi nabirajo laški poslanci za Furlanijo, in vsi so edini pri tem, liberalci in klerikalci. (Faidutti in Falconer sta vendar zastopnika klerikalnih teženj!) Naberejo najbrže še dosti, saj so v večini, in nabirati znajo, zadostnega odpora proti temu pa ni niti od daleč! — Pa pri nas? Pri nas romajo razne reči v odseke, slov. kmetijsko šolo pa hočejo naši klerikalci izročiti v varstvo Huguesu! Kje smo?! Kakor en mož bi morali stati proti Lahom!! Tako pa...

Stari Hsjak, nas prelubeznivi dež. glavar, se je pokazal v četrtek v seji dež. zbora v vsej svoji luči. Za lase je privlekel v zbornico št. 35. dež. ustave ter hotel opehariti z njim izvestne poslance za važne predloge. Kakor je razvidno iz poročila, bi odločeval on v dež. odboru, kak predlog ima priti na dnevni red in kak ne. Joj, če je obveljala njegova, potem bi se bil smejal v pest, ker bi metal v kos, da bi bilo veselje, vse take predloge, ki bi merile na Slovence. Sovrašstvo do Slovencev ga vede celo do popolno samolastnega tolmačenja zakonskih določb! Kaj zasluži tak človek? Takega miru od slovenske strani, kakoršnega ima, gotovo ne!

Dvojna mera. — Za poskuse glede pelagre in malarije, za kar je pravzaprav dolžna skrbeti vlada, so že sli tisočaki, za osušenje kala je bil denar na razpolago, za vodnjak v Ložah tudi — le za vodovod v Ajdovščini je moralo zopet v odsek! Dr. Marani je povdarjal glede Lož, da je že vsa stvar prešturana in dognana ter da treba samo potrditi. To slednje se je zgodilo. Ali gledé vodovoda v Ajdovščini je bilo tudi vse dognano, že zdavnaj, ali vendar so pahnili to nujno reč znova v odsek. Dvojna mera! — Kaj bomo tako početje vedno hladnokrvno prenašali?!

Pomanjkanje ljudskih učiteljev na Kranjskem. — Psejjo nam z bližnjega Kranjskega: V poslednjih letih je na Kranj-

skem nastalo silno pomanjkanje ljudskih učiteljev. Ker ni dobili usposobljenih učiteljev, se podeljujejo sedaj učiteljske službe upokojenim uradnim slugam, radi nesposobnosti iz službe odpuščenim dacarjem, bivsim franciskanskim kozlom. Da celo v Novem Kotu (Kočevski okraj) se je šolskovoditeljska služba podelila bivšemu ovčarskemu pastirju. Torej celo to je mogoče na Kranjskem, da postane priprosti ovčarski pastir brez nadaljnjih studij ljudski učitelj. Dobri učitelji zapuščajo Kranjsko in po ljudskih šolah sedaj taki elementi, kakor smo označili, preobračajo kotle.

Samo ob sebi je umevno, da so take razmere v veliko škodo ljudski izobrazbi, da v škodo celokupni Sloveniji. Kako li bodo nas drugi narodi upoštevali in cenili, ako vidijo, da se v središču Slovenije tako malo skrbi za ljudsko izobrazbo. Narod, ki ne skrbi za ljudsko izobrazbo, se blizu svojemu propadu.

Da so na Kranjskem postale tako žalostne ljudske šolske razmere, je kriva največ klerikalna stranka, katere s svojo brezvestno deželnozborsko obstrukcijo zavira povisanje plač ljudskih učiteljev. Klerikalci so brezvarodni in nasprotniki ljudske izobrazbe; ker le ako je ljudstvo nevedno, potem je tudi dovzetno za klerikalizem.

Deželni hipotečni zavod. — V predzadnji seji dež. zbora je omenil dež. glavar tudi poročilo dež. hipotečnega zavoda, iz katerega je razvidno, da je dal ta zavod v prvi poslovnici dobi posojil 1.200.000 K in dovolil še 450.000 K posojil. Kakor se vidi, zavod dobro deluje. — Ob tej priliki opozarjamo Slovence, da naj govorijo v tem zavodu le slovensko, ker čujemo, da so nekateri prosili tako nespametni, da se v tem deželnem zavodu silijo z laščino!

Malo ventilacije bi prav nič ne škodilo deželnozborski dvorani, ker toliko lučij, užganih v dvorani, daje veliko toploto, in če traja zborovanje par ur, je bivanje v tem starinskem prostoru naravnost nezno. — Kakor čujemo, so res končno začeli misliti na dež. odboru na ventilacijo! Počasi pa gotovo — gre pri nas vse!!

Reparsi in zver. — 45-letni A. Pahor iz Opatjegasela je imel opravilo v Pierian, Ronkih in drugih krajih v Furlaniji. V četrtek zvečer se je ustavil v Voljanu v Vinziji gostilni. Pravijo, da je bil malce vinjen ter je zadremal. Ko so drugi odšli, je šel tudi on. Spremljali so ga štirje mladeniči, stari 19 do 21 let. V bližini Acquarolijske strojarne pa so ga napadli, pretepli in vrgli na tla ter mu vzeli 244 K. Potem so šli. Ko je Pahor šel s trudom naprej, ga je napadel Angelo Peteani, ga vrgel na tla, mu s silo odprl usta ter zadostil svojemu živinskemu nagonu! Potem je pretepal Pahorja s tovarišem. Končno sta ga prišla za nogo ter vrgla v jarek. Ali Pahor ni bil mrtev, kakor sta mislila, marveč se je zavedel ter šel v Zagraj. Reparje in zver so zaprli. Nekaj strašnega!

Na pošti v Rubijah imajo za postarja nekoga zagrizenega Germana, ki noče poznati slovenskega imena trga Tržič. Vedno pritika poleg Monfalcone, dasi tega ni treba. V slovenske kraje s pošto v Tržiču dohajajo redno vse pošiljke s slovenskim naslovom, samo oni v Rubijah dela komedije. Imamo v rokah ovitek s slovenskim naslovom, pošta zaznamovana Tržič (Primorske), ali iz Rubij je poslal slavni German to na Kranjsko v Tržič. Takemu neopravičenemu postopanju mora biti konec! To je škandal, to je zaljeenje Slovencev. Ob enem zahtevamo na

notranjih razdorov sem iskal pri njej le miru, obenem pa kakor nalašč ponižanje; sedaj pa čutim do nje nekako mržnjo. Za to ona niti ni poizvedela. Kaj ji je moglo biti to mar, ker ji to ni moglo služiti v lepoti? Opazila je sama, da sem nekako vročekrven in bolj zdražljiv nego drugokrat; povpraševala me je nekoliko po vzroku, toda nadležna pri tem ni bila.

Mogoče, da zmaga naklonjenost, ki jo gojim do nje, toda na vsak način ji povem jutri, ali morda še danes, da moram odpotovati. Radoveden sem, kako sprejme to novico — tem bolj radoveden, ker si ne morem tega dobro predstaviti. Slutim sem, da navzlic vsem občutkom do mene, ki so morda podobni mojim do nje, me tudi ona ne ljubi — naravno, ako se sploh trudi, da bi koga ljubila. Najini duši sta si močno podobni, imata pa tudi v sebi na tisoče nasprotij.

Jako sem vtujen. Ne morem niti misliti na vtis, kakoršen je napravilo moje pismo v Ploševu. Neprestano mislim na to, celo tedaj, ko se nahajam pri Lavri; neprestano vidim Angelico in teto. Kako je ta Lavra z večnim svojim mirom srečna! Ali meni je tako težavno, premagovati se...

Radujem se pri misli na premeno bivališča. Dasi so tukaj morske kopeli, je Peli zelo dolgočasen. Vročina je nenavadna. Morje je leno, valovi se ob obrežju skoro ne gibljejo, kaj bi več ne mogli dihati radi opeklina. Časih nastane veter, toda soparen, prinašaje oblake belega prahu, kateri pokriva na debelo listje palm, fig, mirt ter prodira skozi zaprte žaluzije celo v hiše. Oči me bole, kajti od vsega zidovja se tako rezko odbija svetloba, da po dnevi skoro ni mogoče odpreti oči.

Bodisi že v Švico, ali v Rim, samo da odidem od tod. Zdi se mi, da bo povsod bolje, nego tukaj. Končno se tudi vsi ravnamo na pot. Davisa že kakih

štirih ali pet dni nisem videl. Slutim, da zdajpazdaj popolnoma zblazne. Zdravnik mi je dejal, da ga ne prestando vabi, naj se gre metat z njim. To je baje zelo slabo znamenje.

Rim, Casa Osoria, dne 18. majnika.

Potreben sem bil očitno samote. Počutil sem tako, kakor sem se počutil takoj ob svojem prihodu v Peli, nekako otožno in dobro ob enem. Godi se mi celo bolje nego v Peli, ker ne čutim tega nemira, ki mi ga je prozročala od početka družba Lavre. Hodim semtertje po osamljeni, temni hiši, naletim na tisoč posebnosti, spominjajočih me očeta, in spomin na njega se obnavlja v mojem sreč. Ta spomin mi je bil že nekoliko poblede, sedaj pa še pri vsakem koraku čutim njegovo nekdanje, realno življenje. Na mizi v njegovi delavnici leže povekševalna stekla, skozi katera je ogledoval rudnine; bronaste igle, s pomočjo katerih je izkopaval posušeno prst iz odkopanih vrčev; barve, čopiči, pričetni rokopisi, notice, tikajoče se zbirke, z eno besedo: na tisoče drobnosti. Časih se mi zdi, da je samo odšel ter da se zopet vrne k svojemu vsakdanjemu delu; ko se pa to omamljenje razprši, pa čutim za njim pravo, globoko žalost, in ljubim ga ne le v spominu, marveč ljubim ga tudi spavajočega sedaj vočno spanje na Campo Santo.

Od tod izvira moja žalost, toda ta občutek je za toliko čistejši od vseh drugih, ki so ravnali moje korake v poslednjem času, kakor so hoteli, da se počutim dobro, da, čutim se celo boljsega in vsaj ne tako popačenega, kakor se mi je zdelo. Opažam takisto, da nikako celo najbolj obupno dokazovanje ne vzame človeku tolažbe, kakoršno ima ob navzočnosti kakoršnih si bodi plemenitih prvin. Odkod izvira ta neznan in z nobeno rečjo nepotlačena težnja ljudi po dobrem? Časih, kadar jamem snovati nit iz tega klob-

čiča, zaidem zelo daleč. Naša pamet je vendar odsev logične pravilnosti splošnega obstanka, torej je tudi naš pojem dobrega takisto odsev nekakega absolutnega blaga. Ko bi bilo tako, pa bi človek mogel končati nakrat vse svoje dvome ter zakričati ne le »eureka«, marveč tudi »alleluja!« Bojim se pa, da bi se mi ta stavba ne podrla, kakor se je že toliko drugih, in radi tega je ne smem dalje staviti. To so v ostalem poprej moji občutki nego modrovanje, toda sčasoma se brezdvomno vrnem k njim, kajti to smatram za vprašanje o izdiranju, trna ne sicer iz noge, marveč iz duše. Sedaj sem za to preveč vtujen, preveč otožen, ob enem pa se počutim preveč tihega in dobrega.

Zdi se mi, da od vseh bitij na svetu zna samo človek postopati pogostoma proti svoji volji. Pokazalo se je, da sem imel že davno voljo zapustiti Peli, toda mineval je dan za dnevom, jaz pa sem le sedel in sedel. Še na večer pred mojim odhodom sem bil skoro prepričan, da ostanem, kar mi je nepričakovano dospela sama Lavra v pomoč.

Povedal sem ji o pismu beležnika in o odhodu, ali to samo radi tega, da bi videl, kak vtis napravi to na njo. Bila sva sama. Pričakoval sem, da na to glasno zakriči ali kako drugače pokaže svojo ginjenost, izreče svoj »veto« — toda nič takega ni bilo!

Ko je čula to novico, se obrne k meni, zarije rahlo prste v moje lase, potegne moje lice blizu k svojemu ter me vpraša:

»Ali pa se vrneš, kaj ne?«

(Dalje pride.)

postnem pečatu v Rubijah slovensko ime Rubije! Rubije so Rubije in ne Rubbia!

Is St. Andreja. — Pisejo nam: „Pretekli teden se je obhajala v St. Andrežu pet-dnevna, kar se pri nas prav redkokdaj kaj takega godi. Vsaki dan smo imeli priliko poslušati 3 govore, t. j. kakor nekak misjon. Vprašanje pa je, ali kaj tega semena pade na rodovitna tla?“

Vsaj želeli bi bilo kaj takega, da St. Andrež ne postane druga Sodoma in Gomora!

Občinske volitve v Gradishtu ob Soči. — V četrtek, včeraj in danes so se vršile v Gradishtu ob Soči občinske volitve. Boj je bil trd zlasti v tretjem razredu, ker si stojita nasproti dve stranki, Beltraminijeva, klerikalna, Finettijeva, liberalna. V tretjem razredu je zmagal z veliko večino Beltraminij. Tudi v drugem razredu je zmaga klerikalna stranka. Med izvoljenimi klerikalci je tudi dež. poslanec Falconer!

Za kaplana v farno cerkev na Travniku v Gorici pride baje neki Pičulin, Furlan, ki slušbuje sedaj v Ločniku. — To disi po tisti politiki, ki hoče pregnati vse slov. duhovnike iz mesta, kakor so namigavali tudi že po „Gorici“ in „Prim. listu“!

Železnica Gorica-Cervinjan. — V dež. zboru je bilo naznanjeno, da je železnisko ministerstvo zavrnilo petico glede železnice Gorica-Cervinjan, katero hočejo imeti La. i v glavnem iz političnih ozirov, katere smo svoječasno obrazložili v posebnem članku. Radi tega pa so sklenili v seji mestnega sveta v ponedeljek predložiti novo petico na deželni zbor, da se vendar izposluje ta politična železnica.

Župan Venuti je res že stavil predlog glede železnice Gorica-Cervinjan. Predlog bo utemeljeval danes.

Tukajšnjega trgovca Kühnela je hotel njegov hlapec okraستي preteklo noč. — Zvedel je, da ima okoli 2000 gl. v blagajni v pisarni; splazil se je natihoma sinoči v njegovo spalnico pod posteljo. Ko je Kühnel zaspal, mu je izmaknil ključ iz žepa ter ušel z njimi do stopnic, tukaj ga je zasacil njegov sohlapec ter poklical gospodarja, da sta ga prijela ter izročila stražarju. Uzmovica ima policija pod ključem.

Plesne vaje. — Cenjene gospice in gospode, ki so bili že s posebnim vabilom vabljene, vabimo danes ponovno, da se jutrajšnje vaje polnostevilno udeležijo, ker prične že poduk „česke besede“. Torej jutri na svidenje. — „Plesni klub goriske mladine“.

Pod voz je padel nad 60 let stari Franc Premrl iz St. Vida na Vipavskem, ki je prišel v Gorico z vozom mobilij v družbi z Josipom Fabčičem. V ulici Dogana je padel pod voz ter so mu s kolesa čez roki in ga poskodovala na glavi. Prenesli so ga v bolnišnico.

Sleparja zaprl. — Zaprl so 48 letnega Franca Kogloča iz Bilj. Napravil si je sam razna pisma s podpisami nekaterih veljavnejših mož ter sel okoli iskati z njimi denar. Pri trgovcu Franu Jaklu v Rabatistu se je oglasil s ponarejenim pismom A. Savnika iz Bilj, da si izposojuje 42 K, pri trgovcu Orzanu v Gosposki ulici se je oglasil s ponarejenim pismom Avgustina Perica iz Bilj ter dobil 60 K, pri učeni Faganelovi v Mirnu je dobil na tak način 40 K, pri krčmarju Ahacu v ulici Sv. Ivana je nabral na tak način 12 K, pri K. Nanutu v St. Andrežu 20 K. V Zdravščini je hotel oslepariti tako nekega trgovca za 120 K, 160 K pa je mislil dobiti na ime biljanskega župana od blagajnika Dvogana na železniški postaji v Trstu. To pismo so našli še pri njem, ko so ga aretirali. Ujel je Kogloča redar Čehovin na poti s kolodvora proti Stračicam, kamor je hotel ubežati.

Vabilo na zborovanje učiteljskega društva za sočanski šol. okraj dne 20. vinotoka 1904. ob 10. uri predp. v Dutovljah. — Dnevni red: 1. Predsednikovo poročilo. 2. Overovljenje zapisnika zad. zbora. 3. Učiteljski konvikt A. M. 4. Odborov predlog o gmočnem stanju. 5. Referat: Ljudski učitelj in kmetijstvo F. V. Predlogi (glej § 23.) in petje (pesmarice seboj!) Na obilno udeležbo uljudno vabi — odbor.

Tržaška podružnica „Slov. plan. društva“ priredi jutri 9. t. m. izlet na Sv. Goro. Po vrnitvi v Gorico si ogledajo Kostanjevico z grobiščem francoskih kraljev.

Nečloveški sin. — V Dornbergu je neki sin svojega 70 letnega očeta zapodil od hise, in ko se je vrnil, ga je pretepel s palico ali polenom, da so morali starička prenesti v Gorico v bolnišnico.

Delavec ponesrečil. — Ivan Lutman iz St. Andreja je delal pri bohinjski železnici, in sicer v predoru v bližini Avč. Ko je šel v sredo zvečer okoli 6. ure iz Loga pri Avčah, kjer stanuje, na delo ter pri tem hitel, je padel, ne ve se, ali se mu je spodrsnilo, ali kako drugače, po strmini kakih 40 m globoko. To je videl delavec Fabris, ali mu ni mogel pomagati. Prišli so na pomoč drugi iz Loga ter so nesrečnega Lutmana spravili s težavo na cesto, ali bil je tako poskodovan, da je kmalu na to umrl.

Opekla se je žena Fornazaričeva v Ločniku tako, da je umrla. Meče jo namreč božjast. Dne 16. t. m. so imeli v Ločniku procesijo. Mož jej je rekel, naj nikar ne kuri, predno ne pride od domov. Ker ga pa ni bilo hitro, je zakurila, prišla jo je božjast,

in pri tem je prišla njena obleka z ognjemv dotiko. Hudo opečeno so potegnili od ognja, ali kmalu na to je umrla.

Is Tolmina v Gorico v zapore je pripeljal orožnik nekega Iv. Levsteka in Iv. Grudna, ki sta obdolžena, da sta kradla dinamit pri delu na bohinjski železnici. Oba sta iz Kranjske.

Vojaška uprava kupi za Gorico 2750 kvintalov ovsa, 700 turske, 700 ječmena, 930 lete in 1310 grašice. Razpisan je tudi nakup takih potrebščin za Gradec, Maribor, Ljubljano, Celovec in Beljak. Ponudbe je stavljati do 24. t. m. pri intendenici 3. voja. Pojavnila daje vojaško prov. oskrbovališče in okr. glavarstva.

Izpred sodnišje. — Miha Pibernik iz Sv. Križa je bil obtožen težke telesne poškodbe, storjene nekemu Jakobu Vrhovniku v Tolmini. Sodnija mu je prisodila 16 mesecev ječe.

Odprti lekarni. — Jutri pop. bosta odprti v Gorici lekarni Gironcoli-Gliubich.

Napačno prebavljanje je varok mnogih bolnikov. — Stalno uravnavo prebavljanje uredi uporaba izvrstnega zdravnika Rosa balzama za želodec iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni založnik v Pragi. Isti se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej inserat! 1

Slovo!

Ker se nisva mogla od vseh svojih prijateljev in znancev odhajajoča k vojakom osebno posloviti, kličeva tem potom presrečni

Na zdar!

Karol Ferjančič, Viktor Lehar

Vojna med Rusi in Japonci.

Boji za Port Artur.

O naskokih Japoncev na Veliko goro so poročali: Eden japonski batalijon, ki se je nahajal v nezaščiteni poziciji v dolini, so ruske granate in šrapneli uničili skoro do sadnjega moza. Končno se je Japoncem posrečilo, nekaj topov spraviti v pozicijo na nekem nasipu. Toda tudi te pozicije Japonci niso mogli držati, ker je bila izpostavljena ognju notranjih forov, in ko so Rusi pričeli z napadom, se je sreča preobrnila proti Japoncem, ki so bili skoro do zadnjega moza pobiti. Nadaljnji japonski poskusi, si zopet nazaj priboriti izgubljene pozicije, so se takisto izjalovili.

Vso Veliko goro so pokrivala razmesarjena človeška trupla in zemlja je bila prepojena človeške krvi, ki je tekla v potokih. V enem edinem jarku je ležalo 300 Japoncev in 200 Rusov.

„Daily Telegraph“ zatrjuje, da so bili zadnji boji pred Port Arturjem najbolj krvavi v celi vojni. 22. in 23. kimavca so Rusi vdrli iz trdnjave in napadli pozicije japonskega polka št. 36., ki nosi ime Kongava. V obupnem boju na življenje in smrt, ki je sledil, je bil ves polk skoro popolnoma uničen. Od 4000 mož je ostalo živih samo 11 mož in eden podčastnik. „Birževija Vjedomosti“ poročajo iz Čifu, da so Japonci vsled sednjih bojev strahovito izmučeni in utrujeni. Te okoliščine je uporabil general Steselj in ukazal posadki, da naj za Japonce popolnoma nepričakovano vdere iz trdnjave v smeri proti Golobjemu zalivu. Rusom se je posrečilo japonske voje pregnati iz vseh preje zavzetih pozicij. Ta boj se je vnel 30. septembra in je trajal ves dan. Potem so poslali h generalu Steslju posebnega odposlanca s prošnjo, da bi jim dovolil nekaj ur premirja, da bi mogli pokopati, oziroma sežgati mrlice in obvezati ranjence. General Steselj je ti prošnji ugodil.

Vihorški polk.

„Berliner Tagblatt“ priobčuje poročilo iz Mukdena, da je dobilo pri Vihorškem polku, čigar imejitelj je cesar Viljem, 97 mož zaslužne križce za hrabrost, s katero so se borili v bitki pri Liacjangu.

Tienling.

Sodi se, da so se Rusi odločili za Tienling kot glavno bazo za vojne operacije ter v tako svrhu že gradijo utrdbne severno od Tienlinga in Mukdena. Reke pri Tienlingu ni mogoče prekorati. Rusi so utrdili tudi Fuzan. Trikot Tienling-Mukden-Fuzan bo kmalu bojišče raznih vojnih operacij.

Port-Artur.

General Steselj je poslal, kakor se poroča iz Petrograda, carju Nikolaju brzojavko, da je portarturska posadka z obdobjanja vredno hrabrostjo odbila stiri dni trajajoči naval in zadala Japoncem ogromne izgube. Sovražnik je od 29. pa do 30. septembra do 6. ure zjutraj neprestano bombardiral in naskakoval trdnjavo s severa in zapada. Vsi naskoki so bili odbiti. V japonskih rokah ste ostali samo dve reduti, kateri so pa naše bombe popolnoma uničile. Zadnji naval na Visoko goro je bil odbit 23. septembra ob petih zjutraj. Sovražnik se je že polastil reflektorjev ter postal svoje brozostrelne topove, da bi jel streljati na naše voje.

Kakor poročajo angleški listi, so Japonci, ko so že dobili dovoljenje za premirje v svrhu pokopanja mrlic, prosili se za novo premirje, ali to jim je bilo odbito od ruske strani. Najbrže so hoteli Japonci dobiti tak čas za kake svoje nakane.

Dne 24. in 25. pr. m. so Japonci baje ponovili napad na Visoki hrib, ali zopet odbiti.

Port-Arturško brodogradbo.

je, kakor se zopet čuje, zapustilo pristan ter šlo na visoko morje. Naletelo je na eskadro admirala Toga ter se je unela pomorska bitka?!

Zadnje vesti.

Rusi popravljajo z veliko naglico trdnjave portarturske. Pomorske bitke pred Port Arturjem najbrže ni bilo, danes ne ve nihče nič o njej, pač pa se čuje, da so ruske ladje vsled obstreljevanja poškodovane.

Razgled po svetu.

Tržaško slov. šolsko vprašanje je bilo pred upravno sodnijo včeraj rešeno tako, da razsodba uničuje odločbi ministerstva in namestništva. Predno se osnuje slov. šola, mora preiskati namestništvo, če so izpolnjeni predpogoji § 59. glede števila slov. prebivalstva.

V kranjskem dež. zboru je včeraj na divjaški način dr. Šustersič pretil dr. Tavčarju s pestmi ter mu vrgel spise v obraz! Hribar je predlagal pospešitev otvoritve slov. vseučilišča.

Dalmatinski deželni zbor je bil odprt v četrtek. Ko je hotel govoriti namestnik, mu niso pustili; marveč je najstarejši poslanec dr. Čingrija prečital izjavo vseh poslancev, da ne bodo sodelovali v dež. zboru, dokler bo namestnik Handel, ki je razžilil Dalmatince nečuvno, češ, da nimajo častne besede. Namestnik je odšel bled iz dvorane, poslanci so klicali za njim: Ven z njim. Zastopnik vlade je na to zaključil dež. zbor.

Na Opčelnah se je ustanovil odbor, na čelu mu Iv. Gorjup, ki ima nalogo, skrbeti z uravnavanjem poti, s sajenjem dreves itd. za olepšavo kraja.

V Trstu je po računu mestnega statističnega urada sedaj 191.082 prebivalcev. Od 1. 1900. jih je prirastlo 12.965.

Samomor v Trstu. — V Trstu se izvrši vsak dan kak samomor. Josip Plitnik, star 22 let, je bil skoro vedno brez dela. V četrtek je šel v neko krčmo ter si naročil 1/2 l. vina. V trenutku, ko je bil neopažen, je primikal vinu 200 gramov karbolne kisline ter potemtome zmes hitro izpil. Zadel se je v vrat, in pena mu je tekla iz ust. Pritekli so mu na pomoč, ga prenesli v bližnjo lekarno, ali vse zaman, ko je prišel zdravnik, je mogel konstatirati le smrt.

Društvo slovenskih dijakov upodablja svojih umetnosti „Vesna“ na Dunaju bo imelo svoj 1. redni občni zbor dne 8. t. m. ob 7. uri zvečer v Richterjevi pivnici (III. Rennweg 1.) Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Odborovo poročilo. 3. Poročilo preglednikov. 4. Volitve odborov in preglednikov. 5. Slučajnosti. Pred zborovanjem je vpisovanje starih in novih rednih in izrednih članov.

Poludnevni šolski pouk na Nižje-Avstrijskem. — V nižje-avstrijskem dež. zboru so bile dne burne debate glede poludnevne pouka, kateri so uvedli klerikalci na deželi povsodi, ne le tam, kjer so okoliščine take, da so se morali zadovoljiti doslej s takim poukom. Proti je govoril zlasti učitelj Seitz. Klerikalci stremijo s poludnevni poukom v ljudski soli za tem, da se ljudstvom manj nauči, ter ostane v temi, ker le nevedno ljudstvo je dobra molzna kravica klerikalnim namenom.

Operacije v bolnišnicah. — V bolnišnicah na Moravskem mora bolnik pred operacijo podpisati tak-le reverz: Izjavljam, da soglašam s event. operacijo te z drugim operativnim postopanjem, ako se pokaže med operacijo potrebno. Sedaj razmišljajo tudi na dunajskih bolnišnicah, če uvedejo tak reverz. Baje ga uvedejo. Zgodilo se je namreč že večkrat pri operacijah, da ko se je vršila nameravana operacija, se je pokazala potreba se daljšega operativnega prodiranja, katerega pa operater ni mogel vedeti poprej ter bolnika opozoriti. Tako so nastajale pritožbe. Nekemu bolniku so napravili operacijo na nogi, med operacijo pa se je pokazala potreba, nogo odrezati, kar se prvotno ni nameravalo. Vsled tega so morali operacijo prekiniti, zbuditi bolnika iz narkoze ter mu potem pri polni zavesti povedati, da je potreba odrezati nogo in za to dobiti njegovo dovoljenje. Vse take eventualnosti bi se odpravile z omenjenim reverzom.

Angeliške je delala. — V Hamburgu je pričela te dni pred porotniki obravnava proti babici Elizabeti Wiese, ki je obdolžena, da je zastrupila 6 otrok ter jih potem sežgala v svoji kuhinji. Obdolžuje se jo tudi, da je svojega moža zastrupila ter svojo hčer „prodajala“.

Vatikan in bližnje volitve v Italiji. — Klerikalna „Patria“ v Ankonu je priobčila te dni vest, da namerava papež poizvedovati pri vseh škofih v Italiji mnenje o event. spravi med Vatikanom in Kvirinalom. Omenjeni list zatrjuje, da se o tej stvari že nekaj časa obravnava uradno s škofom v Kremoni. Neki visoki prelat je priznal, da more nastati pri bližnjih volitvah nekaka oficijozna „entente“ med papežem in vlado. Vatikan je baje pri volji, ne da bi se odpravil „Non expedit“, dovoliti katolikom udeležbo na novih volitvah pod izvestnim utesenjem. Več kardinalov in škofov je za to.

Nova trgovinska pogodba s Italijo. — Trgovinske zbornice v Apuliji so sklenile glede določene množine vina, ki se sme letos izvažati v Avstro-Ogrsko, izjavo, v kateri pravijo, da vsa Apulija slovesno protustuje pogodb, ki se mora v vsakem pogledu, posebno pa se glede vina, imenovati bolešno razočaranje. Trgovina z južnim sadjem, ki je po novi pogodbi prosta carine pri izvozu v Avstrijo, nima za Apulijo nikakega pomena.

Procesijska v politične namene. — V Bilbao n a Španskem bo jutri velika procesija, kakor pravijo, v počestitev Device Marije, v resnici pa nameravajo napraviti ultramontanci veliko politično demonstracijo. Bati se je krvavih izgrezov, kakor so bili lani. Ali španska „katoliška“ vlada ni prepovedala izizvalne procesije, marveč je le pomnožila vojaške cete!

Laška pravna fakulteta v Inomostu.

— V „Tribuni“ je priobčil član gosposke zbornice dvorni svetnik dr. Mussafia članek o začasnih rešitvi laškega vseučilišnega vprašanja, kjer pravi: „Ako bi jaz bil še dijak, rekel bi sebi in svojim tovaršem, naj se zadovoljimo z začasnimi rešitvijo vseučilišnega vprašanja ter naj se vpišemo na novo fakulteto v Inomostu. Stvar naših občin, naših poslancev in deželnih zborov ter drugih korporacij bi bila, da nadaljujejo agitacijo za laško vseučilišče v Trstu. Profesorji na nemškem vseučilišču v Inomostu naj bi svetovali svojim dijakom, da sprejmejo svoje laške tovarše brez sovraštva, da laška fakulteta ni v Inomostu po volji Lahov, temveč vsled odredbe vlade.“

Z jugoslovanske umetniške razstave v Belgradu. — Kralj Peter je že nakupil na razstavi za 30.000 dinarjev umetniških del. Na slovenskem oddelku je kupil Gvidona Birola slike „Cerkev na gori“, Josipa Ajleca kip „Mladi Faun“, Mat. Jamovi sliki „Na Amperu“ in „Vaska hiša“, Rik. Jakopičovo sliko „Pod brezami“, Ferdo Veselovo sliko „Pravljica“ in „Mapa“ Zalka Novakove. Kralju so zlasti ugajale Avg. Beltoldove slike, katere bi tudi kupil, a niso na prodaj. Zatrjuje se, da kralj nakupi še več drugih del, ki se pa bodo šele kasneje določila.

Najstarejši človek. — Thomas Harte, neki Irec v prisilni delavnici v mestu Leeds na Angleskem, misli, da je najstarejši človek na svetu, star je 137 let.

Pasji banket. — V Ameriki se zgodi marsikaj, kar doni neverjetno na naša evropska ušesa. Zakonska Lehr, ki sta silno bogata, sta priredila lani ob zaključku zabavne poletne sezijske v Newportu diné za opice, ki je bil baje jako „animiran“! Letos sta priredila povodom rojstnega dne nekega malega družinskega psa banket za pse, h kateremu je bilo povabljenih sedem ptičjih psov. Vse je bilo pripravljeno, kakor navadno pri banketih. Pse so postavili na visoke stolce, za njimi pa so sedele lepe njihove lastnice ter jim stregle skrbno. Jedli so telečji kotolet, klobase-frankfurterice, salato, čokolado in neko posebno petico v počaščenje godovnika. Dva psa, ki sta posebno lepo obnašala, sta bila odlikovana. Na koncu obeda pa so spustil macke v dvorano. — Lepo se znajo veseliti ameriški milijonarji!

Mnjževnost.

Rokovnjači. — Narodna igra s petjem v petih dejanjih. Po Jurčič-Kernikovem romanu spisal Fran Govekar. Uverturo in glasbene točke uglasbil Viktor Parma. — Drugi, popravljeni natis. Z novo sliko Blaža Mozola (Verovšek v Ljubljani.) Cena 80 v.

Kdo ne pozna te izborne narodne drame? V Ljubljani in drugod je dosegla vselej popoln uspeh.

Pisatelj pa je igro še popravil, zboljšal v vsakem pogledu, po skušnjah v ljubljanskem gledišču. Povsod, kjer hočejo predstavljati „Rokovnjače“, naj to storijo le po tej popravljeni izdaji. Cena je za... izvirno dramo in drugi natis prav nizka.

Zemljevid pokn. grofije gorliško-gradiščanske s Trstom in okolico. — Narisal Enrico Bombig na Reki, izdelal zavod Passero v laskem Vidmu, založila „Goriska tiskarna“ A. Gabrček. — Cena 6 K, nategnen na dobro platno ter z lesenim robom zgoraj in zdolaj po 8 K. — Po pošti več poštni troški.

Zemljevida naše dežele za sole, urade, za praktično rabo sploh — nimamo, kajti Vodopivec je star že nad 30 let ter je torej močno zastarel.

Naša tiskarna je odpomogla tej živi potrebi ter je založila slovensko izdajo tega zemljevida. Slovenska imena na zemljevidu smo oskrbeli mi sami; zato se ni bati, da bi se nam vsiljevalo kaj nepravilnega.

Zemljevid je velik skoro kakor znani Vodopivec, namreč visok 130, širok pa 92 cm (le okvir, papir je večji.) Izvršitev je lična.

Cena 6 K za zemljevid, tiskan na močnem papirju, za 8 K pa še podvlečen z dobrim platnom ter zgoraj in zdolaj lesen obrobek, — je pač nizka. — Zemljevid bomo razposiljali koncem oktobra. Naročila sprejema že zdaj „Goriska Tiskarna“.

Občinskim uradom, vsem šolam, javnim pisarnam bo ta zemljevid izborna služil. Naj si ga torej nabavijo pravočasno, ker je le 500 iztisov na razpologo.

Išče se
pisarniškega vajenca.
Zahteva se poznanje
slovenskega, italijanskega in nemškega jezika
Ponudbo na trdiko
Konjedic & Zajec — Gorica.

Karol Draščik,
pekovski mojster in sladničar
v Gorici na Kornu št. 8.
Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.
Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solidno
postrežbo po jako zmernih cenah.

Andrej Fajt
pekovski mojster
v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.
filijalka v isti ulici št. 20.
Sprejema naročila vsakovrstnega
peciva, tudi najfinejšega, za nove
maše in godove, kolače za bir-
mance, poroke itd. Vsa naročila
izvršuje točno in natančno po želji
naročnikov.
Ima tudi na prodaj različne moke,
fino pecivo, fina vina in likerje
po zmernih cenah.
Za veliko noč priporoča gorilške
plince, potlice itd.

Gorica — Gorica
Klimatično zdravišča.
Hôtel Südbahn
na Telovadnem trgu, poleg ljud-
skega vrta. — Hotel prvega reda.
— V hotelu in dependanci nad
70 sob in salonov. — Lastna
električna razsvetljava. — Elek-
trični avtomobil-omnibus k vsem
brzovlakom in po potrebi. —
Velik park pretežno z eksotičnim
rastlinstvom. — Mirna, krasna
lega, nič prahu, kakor nalašč
za one, ki hočejo prijetno in
mirno preživeti nekaj časa v
Gorici. — Izborna kuhinja in
klet. — V hotelu je obsežna
knjižnica.

Prva koncesionirana delavnica z mo-
tornim obratom za fino mehaniko, fiziko, ma-
tematiko, optiko, fino brušenje in poliranje itd.
Vpeljava strelododov, brzojavov, hišnih tele-
fonov, plina in vode.
Poprave se izvršujejo hitro in po cen.
Ivan Potočnik & A. Hügel
Gorica, za vojašnico.
Precizijška delavnica predmetov za merjenje.
Bogata zaloga
raznih predmetov za razsvetljavo za plinovo
in električno luč.
Posamezni deli za električno, plinovo vodno
in parno vpeljavo. Pumpe, železne in kovinske
cevi. Zaloga mesarskega o'odja, kuhinjskih
nožev, brivskih bričev, škarij itd.
Razp. siljatev na deželo se izvrši hitro in
— po cen. —

Ivan Hinek
klepar
— ulica sv. Klare št. 8. —

Se priporoča slav. občinstvu v Gorici in
na deželi za vsakovrstno kleparsko delo
kakor: štedilnike, cevi, pumpe, žlebe za po-
stopja, okraske pri žlebi, kuhinjske priprave,
izdelovanje kovinskih črk itd. Prevzame
tudi vsako popravo po zmernih cenah. Za-
gotavlja točno postrežbo in pošteno delo.

Anton Krusič
krojaški mojster in trgovec
Corso Giuseppe Verdi št. 33
izdeluje
vsakovrstne obleke —
— za vsak stan,
kakor tudi
za civilna, vojaške
in držav. uradnike.
Za vse obleke je vedno v zalogi
raznovrstno ravno kar došlo
sveže angleško i domače blago
za jesensko in zimsko dobo.
Ima zalogo gotovih oblek in
površnih sukenj za vsak stan.
Cene zmerne.

Sunka
s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez
kosti s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez
kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina
82 kr., prešičevi jeziki 1 gld., goveji 1
gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr.
Dunajske salame 80 kr., prave boljše 1
gld., iz šunke 1 gld. 20 kr., Ogrske la
salame 1 gld. 70 kr., salame à la ogrske
trde 1 gld. 50 kr. kg. Velike klobase
po 20 kr. — Pošiljam le dobro blago
od 5 kg naprej proti povzetju.
Janko Ev. Sirc v Kranju.

Naznanilo.
Usojam si naznaniti slav. občinstvu, da
sem otvorila v ulici Leoni št. 4
ljudsko kuhinjo
kjer točim tudi Puntigamsko pivo.
Jedi so pripravljene ob vsaki uri. — Cene zmerne.
Nadeja se, da me bo slav. občinstvo
podpiralo, bilježim spoštovanjem
Ipavica Alojzija.

Delavnica cementa in umetnih plošč
Ivan Maroni
v Gorici, tekališče Frana Josipa.
Tovarna kvadratnih plošč iz ce-
menta jednobarnih. Izvršujejo se vsa-
kovrstna dela za stavbe, stopnice, verande,
umetne plošče, cevi itd. Izdeluje kva-
dratne plošče za hodnike.
Cene zmerne.

Anton Potatzky v Gorici.
Na sredi Raštelja 7.
TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.
Najceneje kupovališče alnaberškega in drobnega
blaga ter tkanin, preje in nitij.
POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.
Najboljše šivanke za šivalne stroje.
POTREBŠČINE
za krojače in čevljarje.
Svetinjice. — Rožni vencl. — Mašno
knjižico.
Hišna obuvala za vse letne čase.
Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.
Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na deželi. 2 35 - 8

Božjast.
Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih
nervoznih boleznih, naj zahteva knjižo o
o teh boleznih. Dobiva se zastoj in
franko v priv. Schwann-Apoteke,
Frankfurt a. M.

Lepo stanovanje z vrtom
se odda takoj v najem v Podgori hšt. 278
(nasproti stanovanja gospoda župana.) Hiša
obstoji iz treh sob, kuhinja in klet. Pred
hišo je lep vrt; za hišo je dvorišče, drvar-
nica in hlev. Ponudbe na gospodarja hiše
Jožefa Nemec - a
trgovca v Podgori hšt. 190

Ivan Felberbaum - Gorica
Tekališče Josipa Verdi - Via Caserma št. 15.
Velika izbér:
jopičev za dame in sukenj — — — — —
oblek za otroke — — — — —
blaga iz preje in volne — — — — —
perila, nogavic, zepnih rut — — — — —
raznovrstnih cipk in podvez — — — — —
pletenih rokavic — — — — —
ovratnic, dežnikov — — — — —
in raznih novosti. — — — — —
Blago je po ceni in dobro.
Novosti: Bluze, spodnje suknje, predpasniki
in kožuhovine. — — — — —

ZLATAR
— DRAGOTIN VEKJET —
(C. VECCHIET)
Corso 47 - TRST - Corso 47
Priporoča svojo prodajalnico zlatanino, srebrnine ter žepnih,
zlatih in srebrnih ur.
Sprejema naročbe ter poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.
Velika izbér srebrnine za darila.
Kupuje ali zamenja z novimi predmeti staro zlato in srebro.
Cene zmerne.

Pfaff-ovi šivalni stroji
so najbolji.
To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, k
navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje
nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši
več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali,
da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se
ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**.
Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno
brezšumno.
Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in
obrtne namene.
Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravi za umetno vezenje
(recamiranje), ter se poučuje brezplačno.
Pfaffovi šivalni stroji prekosijo na dobroti vsako tovarno.
Jamči se za 10 let.
Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.
Zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio št. 1
SAUNIG & DEKLEVA.
Popraviljalnica šivalnih strojev, čvokoles Nunska ulica 14

Christofle & Cie
c. in kr. dvorni založniki
Heinrichhof Dunaj I. Opern Ring 5.
Težko posrebrnjeno
namizno orodje in posodje vseh vrst
(žlice, vilice, noži itd.)
Pripoznani najboljši izdelki izredne trpežnosti.
Največja izbéra najlepših modelov.
Ilustrovan cenik na zahtevanje.
Vsi Christoflovi izdelki imajo v jamstvo svoje iz-
virnosti vtisneno gornjo varnostno znamko in ime
Christofle.

Mizarska zadruga
v Gorici - Solkanu
vpisana zadruga z omejenim jamstvom
tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo
naznanja, da izdeluje
najrazličnejša pohištva
vseh slogov
— ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela. —
Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Zastop-
stvo v Splitu ter Oriljentu.
Cene zmerne, delo lično in solidno.

U. M. dr. Ernest Dereani

bivši volonter in asistent c. kr. klinike za ušesne
in očesne bolezni v Gradcu in volonter na po-
likliniki za nosne in vratne bolezni v Berlinu,

ordinuje s 1. oktobrom t. l. kot zdravnik-specijalist navedenih
bolezni v Gorici.

Piazza del Duomo št. 2, 1. nadstropje.

Od 8-10 dop. od 2-4 pop.

Jakob Šuligoj

urar
c. kr. železnice

v Gorici
Gospodarska ulica 25.

priporoča

šivalne stroje najnovejših sistemov

najbolj trpežne in tudi zanesljivo ceneje nego drugje v Gorici. Da se o
tem vsakdo prepriča si lahko ogleda mojo zalogo v Gorici in na Tol-
minskem pri J. Šuligoju, urarju pri Sv. Luciji. Cene so tovarniške.
nadalje priporoča

raznovidne ure,

kakor najfineje švicarske in pariške ure, najbolj natančne in trpežne. Cene od 4 krone naprej

Opomin! Naznanjam, da dajem ceneje in boljše ure nego vse
krakovske in druge židovske firme, ker kupujem ure v
veliki množini ter garantiram vsak komad. Le ogledati si treba mojo
bogato zalogo.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Nadzorstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov.
1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od
10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po
dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastavo 6%,
na menice 6%. Glavni deleži koncem leta 5½%.

Stanje 31. dec. 1903. (v kronah): Članov 1777 z deleži K =
123.644. — Hranilne vloge 1.416.573.66. — Posojila 1.471.650.42
— Vrednost hiš 162.162.93 (v resnici so vredne več). — Reservni
zalog 70.125.85.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Anton Ivanov Pečenko - Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih
in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po
železnici na vse kraje avstro-ogerske
monarhije v sodih od 56 l naprej. Na
zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

„Dolnisko družbo združenih pivov-
aren Zaleo-Laški Trg in plzenjskega
piva „prazdnik“ iz sloveče češke „Mo-
šćanske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja
le na dobelo od 100 kg naprej.

Cene zmerno. Postraž bapoštena in točna.

Že nad 50 let je

odkar je postal

Singerjev

sistem najpopolnejši

tudi pri šivalnih strojih za družine.

Šivalni stroji Singer so v razprodaji samo v naših
zaloga, katere so v vseh glavnih krajih. V Singerjevih
zaloga najdejo gospe vedno stvari, katere jih bodo zanimalo če vkupijo šivalni
stroj ali ne; s takim obiskom bodo zadovoljne.

V Gorici na Travniku.

Akcijska družba Singer.

Ohranitev zdravega želodca

obstoji glavno v ohranitvi, v pospeševanju in uravnavi prebavljanja in odstranjenju nadležne
zaprtosti. Skušeno, iz najboljših in uspešnih zdravilskih zelišč skrbno pripravljeno, tek vzbuja-
joče, prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače sredstvo, ki ozdravi znane posledice
nezmernosti, pogreške v dieti, prehlajenja in nadležno zaprtost, kakor zgago, napenjanje
preobilno kisline in fajša krčevite bolezni je **zdravnika Rosa balzam za želodec** iz
ekarne B. Fragner v Pragi.

Svarilo Vsi deli omota imajo postavno deponirano varstveno znamko.

Glavna zaloga: lekarna **B. Fragner**, c. kr. dvorni založnik

„Pri črnem orlu“, Praga, Mala strana na voglu Spornicove ulice č. 203.

Razpošilja se vsak dan. Proti naprej poslanem znesku K 256 se pošlje velika steklenica
in za K 150 majhna steklenica franko na vse postaje avstro-ogerske monarhije. Zaloga v vseh
lekarnah Avstro-Ogerske.

V Gorici v lekarnah: Cristofolotti, Gliblich, Pontoni in Gironeoli.

Konfekcijska trgovina

J. Medved - Gorica

Corso Giuseppe Verdi št. 38.

Opozarja sl. občinstvo na svojo velikansko zalogo izgotovljenega
blaga za gospode, gospe in nedorasle.

V zalogi je velika izbira možkih havelokov . . . od 12 K naprej
možkih zimskih sukenj (ulstrov) . . . „ 18 „ „
„ oblek . . . „ 19 „ „

Po meri se izdelujejo najfineje obleke.

Vsako nedeljo velika in zanimiva razstava v salonu.

— Zantevajte pri nakupu —

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pero izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu
neškodljivo milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Aussig a. E. — Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju!

— Zastopnik: Umberto Bozzini - Gorica, Stolna ulica št. 9. —

Dobiva se povsod!